

Life on Mars- The Ukulele Orchestra of Great Britain

09.des.2011

Ukens Utvalgte:

I det forrige århundre var solsystemet så enkelt som 9 planeter og deres måner. Astronomers fremstillinger overskygget den mytologiske astrologi. IAU (International Astronomical Union) gikk lengere og definerte omsider en tredje type planet. Pluto, som ble oppdaget i mellomkrigstiden, var ikke verdig betegnelsen 'normal' planet. Denne antatte Planet X, ble redusert til en dvergplanet av IAU. Det var astrologisk ille nok å avsløre at denne dødsplaneten, oppkalt etter Pluto/Hades, ikke var noen gigant likevel. IAU reduserte den til et alminnelig villfarent Plutoid iblant mangfoldige andre i Kuiper beltet, - hinsides Neptun.

Faktisk ligner månene Io, Europa og Titan mere planeter enn Pluto. Merkur og vår egen Månen har derimot slående likheter med Pluto. Pluto svinger rundt om banen til Neptun, som om den og sine følgesvenner er noen av Neptuns måner på avveie. I dagens terminologi bør Pluto heller anses som en måne og ikke en planet. Den nye kategorien dvergplanet er dog god, fordi begrepet måne ikke beskriver selve objektet, men kun dets bane. Man kan godt anse Io, Europa, Titan og Månen som dvergplaneter. De er jo bare fanget av større planeter. Det er planetsystemer. Men fortsatt tvinges astronomien ned på et astrologisk nivå. Skal vi ta det nødvendige skritt og ta vårt eget verdensrom seriøst, så er vi nødt til å avansere terminologien.

Vi har sett minimalt av våres eget solsystem. Pluto er ca 50 AU fra oss. Kuiper-beltet er 50-100 AU bredt og fullt av objekter. (AU: Astronomical Units, dvs avstanden mellom Jorden og Solen.) Oort skyen strekker seg så langt som 1 lysår fra Solen, dvs over 63000 AU. Vi vet at våres nabo solsystem Alpha Centauri har to soler i centrum og en dvergstjerne kretsende i en avstand på et lysår. Så kan det da finnes tusener av objekter i vårt eget solsystem tusener av AU fra Solen.

Jeg kan godt se for meg et ti-talls klassifiseringer av planeter i vårt eget solsystem. Helt ærlig, StarTrek har lang mere profesjonelle definisjoner enn IAU. Det er objektenes egenskaper, og ikke bane, som bør avgjøre klassifiseringen. Utfordringene blir nå tydeliggjort med stadige oppdagelser av exo-planeter hos andre stjerner. Uten en betydelig nyansering vil kartlegging av de milliarder exo-planeter forbli komisk primitivt, så som dagens klassifisering av våres egne planter.

Ukulele er langt fra mitt favorittinstrument. Men når man leter etter favorittstykker på YouTube, så snubler man over spennende nyskapingar. Her spiller de klassikeren av David Bowie. Når så disse ukulelerne ikke helt kan enes om sangen, så kan man jo bare synge noen ekstra, - samtidig. Teksten handler egentlig ikke om liv på Mars eller andre planeter. Det er nok heller et uttrykk for at livet her hjemme til tider kan synes problematisk. Likevel, selvsagt finnes det organismer der det er livsgrunnlag som vann, carbon, energi, - selvom det neppe er tale om engler eller andre eksotiske skapninger.

Life on Mars - The Ukulele Orchestra of Great Britain

<http://www.youtube.com/watch?v=nW0ACE0Eq6w>

Størrelsesforhold store måner og små planeter.

http://starryskies.com/The_sky/events/lunar-2003/planets.moons.jpg

Størrelsesforhold Neptuns bane, Kuiper beltet og Oort skyen.

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/03/Kuiper_oort.jpg

Star Trek planet classifications

http://en.wikipedia.org/wiki/Star_Trek_planet_classifications

IAU Definition Planet

http://en.wikipedia.org/wiki/Classification_of_planets#IAU_definition

